

Sprawozdania budżetowe jednostek samorządowych

Wydanie 2.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Część I. Wprowadzenie

Aleksandra Bieniaszewska, Barbara Wołczak

Rozdział I. Rozporządzenia w zakresie sprawozdawczości budżetowej

Sprawozdawczość budżetowa dostarcza dane liczbowe o wykonaniu planowanych dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów wynikających z prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych. Dane z tych sprawozdań ujmowane są w składanych przez JST informacjach z wykonania budżetu za I półrocze danego roku i w sprawozdaniach z wykonania budżetu za dany rok. Sprawozdania budżetowe oparte są między innymi na KlasBudżR. Przy wypełnianiu sprawozdań stosuje się różne zasady, w zależności od tego, jakich składników majątkowych dotyczą, które mają następnie wpływ na ich ostateczny kształt. Różne zestawienia liczbowe wspierają zarządzanie finansami publicznymi. Sprawozdawczość budżetowa stanowi istotny element systemu kontroli przebiegu procesów związanych z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych. Sprawozdania powinny służyć optymalizacji zarządzania środkami publicznymi.

Obowiązek sporządzania sprawozdań przez jednostki sektora finansów publicznych, w tym przez JST, wynika z art. 41 ust. 2 FinPubU. Na tej podstawie MF wydało przepisy wykonawcze do ustawy, tj. SprBudżR oraz SprOperFinR.

Podstawa prawna:

- art. 41 ust. 2 i 5 FinPubU.

Aleksandra Bieniaszewska, Barbara Wołczak

Rozdział II. Ogólne zasady sporządzania sprawozdań

Jednostki samorządu terytorialnego sporządzają sprawozdania budżetowe w formie dokumentu elektronicznego. Kierownicy jednostek albo kierownicy jednostek obsługujących przekazują do zarządu JST sprawozdania w określonej przez zarząd formie. W sytuacji gdy zarząd JST określił sposób przekazywania sprawozdań w formie papierowej, to jednostki organizacyjne JST przekazują je w takiej formie, stosując poniższe zasady.

Wszystkie sprawozdania sporządza się w sposób czytelny i trwały, natomiast podpisy na formularzu papierowym składa się odręcznie, w przeznaczonym do tego miejscu. Ponadto umieszcza się pieczętki imienne osób podpisujących sprawozdania. Sprawozdania sporządza się w liczbie egzemplarzy równej liczbie jednostek, do których mają być złożone, powiększonej o jeden egzemplarz, który ma być pozostawiony w aktach jednostki. Oryginał sprawozdania przekazywany jest jednostce uprawnionej do jego otrzymywania. Powyższe dotyczy sporządzania sprawozdań w formie papierowej.

Sprawozdanie jednostkowe podpisuje kierownik jednostki i główny księgowy, natomiast sprawozdania zbiorcze – przewodniczący zarządu JST i skarbnik. W przypadku gdy obsługę jednostek organizacyjnych prowadzi CUW, sprawozdania podpisują kierownik jednostki obsługującej i główny księgowy. W przypadku nieobecności wymienione osoby mogą upoważnić inne osoby do podpisywania sprawozdań budżetowych. Takie upoważnienie powinno mieć formę pisemną, zawierać potwierdzenie przyjmujących je osób i jednoznaczne określenie, do podpisywania jakich sprawozdań budżetowych są one upoważnione. Upoważnienie może być jednorazowe, czasowe lub na czas nieograniczony.

1. Sprawozdawczość budżetowa

Rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej określa wzory, terminy oraz zasady sporządzania sprawozdań budżetowych. Sporządzane są one za okres miesiąca, kwartału i roku.

Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne sporządzają sprawozdania miesięczne, roczne oraz kwartalne.

Miesięczne/roczne:

- 1) Rb-27S – sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego,
- 2) Rb-28S – sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego.

Kwartalne:

- 1) Rb-NDS – sprawozdanie o nadwyżce/deficycie JST,
- 2) Rb-27ZZ – sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych JST ustawami,
- 3) Rb-50 – sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych JST ustawami,
- 4) Rb-30S – sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych,
- 5) Rb-34S – sprawozdanie z wykonania planu dochodów i wydatków na rachunku, o których mowa w art. 223 ust. 1 FinPubU,
- 6) Rb-28NWS – sprawozdanie z wykonania planu wydatków samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.

Roczne:

- 1) Rb-ST – sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego,
- 2) Rb-PDP – sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy/miasta na prawach powiatu.

Ponadto JST składają Rb-Z-PPP – sprawozdanie o stanie zobowiązań wynikających z umów partnerstwa publiczno-prywatnego, przekazywane w terminie nie późniejszym niż 30 dni po upływie okresu sprawozdawczego (kwartału) na elektroniczną skrzynkę podawczą MF oraz do GUS; sprawozdanie Rb-Z-PPP sporządza się w arkuszu kalkulacyjnym, który znajduje się na stronie internetowej BIP urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Sprawozdanie to przekazuje się odbiorcom sprawozdań na elektroniczną skrzynkę podawczą, o której mowa w InformPodPublU, oznaczając tytuł wiadomości z przesłanymi sprawozdaniami określeniami odpowiadającymi numerom części i nazwie sprawozdania.

Okresy sprawozdawcze dla sprawozdawczości budżetowej są następujące:

- 1) sprawozdania Rb-27S i Rb-28S sporządza się narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego,

- 2) sprawozdania urzędów skarbowych z wykonania dochodów gmin i udziałów JST w dochodach budżetu państwa sporządza się narastająco od początku roku do końca marca, czerwca i września oraz za rok,
- 3) sprawozdania Rb-27ZZ, Rb-NDS, Rb-30S, Rb-34S, Rb-50 sporządza się narastająco za kolejne kwartały roku budżetowego,
- 4) sprawozdanie Rb-28NWS sporządza się narastająco za I i II kwartał roku budżetowego,
- 5) sprawozdania Rb-27S, Rb-28S, Rb-PDP i Rb-ST sporządza się za rok budżetowy.

Kierownicy samorządowych jednostek organizacyjnych, kierownicy jednostek obsługujących oraz naczelnicy urzędów skarbowych sporządzający sprawozdania są obowiązani do terminowego przekazywania sprawozdań odbiorcom sprawozdań.

Terminy przekazywania sprawozdań oraz odbiorców sprawozdań w zakresie budżetów JST zawarte są w załączniku Nr 40 do SprBudżR.

2. Zasady sporządzania sprawozdań przez centra usług wspólnych

Jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć jednostki organizacyjne do wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej na mocy ustaw samorządowych. W odniesieniu do jednostek obsługiwanych organ stanowiący określa, w drodze uchwały, w szczególności jednostki obsługujące, jednostki obsługiwane oraz zakres obowiązków powierzonych jednostkom obsługującym w ramach wspólnej obsługi. Zakres wspólnej obsługi nie może obejmować kompetencji kierowników jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych do dysponowania środkami publicznymi oraz zaciągania zobowiązań, a także sporządzania i zatwierdzania planu finansowego oraz przeniesień wydatków w tym planie. W przypadku powierzenia obowiązków z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości jednostek obsługiwanych są one przekazywane w całości. W przypadku powierzenia tych obowiązków **jednostki obsługujące odpowiedzialne są za rachunkowość i sprawozdawczość jednostek obsługiwanych**, dlatego też w SprBudżR w słowniczku podano definicję kierownika jednostki obsługującej.

Przez **kierownika jednostki obsługującej** należy rozumieć kierownika jednostki obsługującej, o której mowa odpowiednio w SamGminU, SamPowiatU i SamWojU.

W załączniku Nr 40 do SprBudżR o terminach przekazania sprawozdań oraz odbiorców sprawozdań w zakresie budżetów JST w kolumnie – jednostki przekazujące sprawozdania wskazano przy wybranych sprawozdaniach jednostkę obsługującą jako **jednostkę przekazującą sprawozdania jednostkowe** do zarządu JST.

Kierownicy jednostek obsługujących sporządzają sprawozdania odpowiednio do zakresu wykonywanych zadań wynikających z przepisów odrębnych w zakresie budżetów JST: Rb-27S, Rb-27ZZ, Rb-28S, Rb-28NWS, Rb-30S, Rb-34S i Rb-50.

Kierownik jednostki obsługującej:

- 1) sporządza sprawozdania jednostkowe na podstawie ewidencji księgowej,

- 2) sporządza sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym,
- 3) w odniesieniu do korekt sprawozdań zobowiązany jest do usunięcia nieprawidłowości w sprawozdaniu jednostkowym przed włączeniem ich do sprawozdań łącznych i zbiorczych oraz zobowiązany jest do dokonania ewentualnych zapisów korygujących w księgach rachunkowych danego okresu sprawozdawczego.

Kierownicy jednostek obsługujących sporządzają odpowiednie sprawozdania:

- 1) w formie określonej przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego,
- 2) podpisują je wraz z głównym księgowym,
- 3) terminowo przekazują odbiorcom sprawozdań.

Podstawa prawna:

- art. 10 a – 10 d SamGminU,
- art. 6 a – 6 d SamPowiatU,
- art. 8 d – 8 f SamWojU.

Aleksandra Bieniaszewska, Barbara Wołczak

Rozdział III. Przekazywanie sprawozdań w formie elektronicznej

1. Sprawozdawczość budżetowa

Przewodniczący zarządów JST przekazują do właściwych RIO w formie dokumentu elektronicznego sprawozdania Rb-27S, Rb-PDP, Rb-28S, Rb-28NWS, Rb-NDS, Rb-30S, Rb-34S, Rb-ST. Regionalne izby obrachunkowe przekazują dane z ww. sprawozdań do MF w formie dokumentu elektronicznego.

Kierownicy jednostek albo kierownicy jednostek obsługujących przekazują do zarządu JST sprawozdania w formie określonej przez zarząd JST (może to być wyłącznie forma elektroniczna lub papierowa lub też papierowa i elektroniczna).

Sprawozdania podpisują główny księgowy (skarbnik) i kierownik jednostki (przewodniczący zarządu JST, kierownik jednostki obsługującej).

Sprawozdania w formie dokumentu elektronicznego opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Takie możliwości przekazywania sprawozdań wyłącznie w formie elektronicznej umożliwiają np. aplikacje BeSTi@ i SJOBesti@.

Sprawozdania Rb-27ZZ i Rb-50, sporządzane przez zarządy JST dla dysponentów przekazujących dotacje, przekazuje się w formie dokumentu elektronicznego do Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa – Trezor oraz do wiadomości do RIO.

2. Postępowanie jednostek samorządu terytorialnego w przypadku nieprawidłowego funkcjonowania systemu informatycznego

Przepisy SprBudżR uregulowały sposób postępowania w przypadku nieprawidłowego funkcjonowania systemu informatycznego i braku możliwości terminowego przesyłania sprawozdań. Regulacje te odnoszą się do sprawozdań przesyłanych z wykorzystaniem systemu BeSTi@.

W przypadku braku możliwości terminowego przekazania sprawozdań odbiorcom, w związku z nieprawidłowym działaniem systemu informatycznego, sprawozdania przekazuje się najpóźniej pierwszego dnia roboczego następującego po dniu usunięcia awarii.

3. Przekazywanie sprawozdań przez jednostki samorządu terytorialnego w formie dokumentu elektronicznego

Jednostka samorządu terytorialnego przekazuje pliki sprawozdań do RIO w formie dokumentu elektronicznego z wykorzystaniem aplikacji wskazanej w BIP na stronie Ministerstwa Finansów (BeSTi@). Sprawozdania Rb-27ZZ i Rb-50 JST do dysponenta środków budżetu państwa przekazującego dotacje przekazuje w formie dokumentu elektronicznego z wykorzystaniem aplikacji BeSTi@. Struktury danych przekazywanych w tej aplikacji publikuje się w BIP Ministerstwa Finansów.

4. Jednostki obowiązane do sporządzania i przekazywania sprawozdań

4.1. Sprawozdawczość budżetowa

Do sporządzania i przekazywania sprawozdań składanych przez jednostki samorządowe w imieniu jednostki obowiązani są:

- 1) przewodniczący zarządów JST (wójt, burmistrz, prezydent, przewodniczący zarządu powiatu, województwa, związku komunalnego) – Rb-27S, Rb-27ZZ, Rb-PDP, Rb-28S, Rb-28NWS, Rb-30S, Rb-34S, Rb-50, Rb-NDS, Rb-ST,
- 2) kierownicy jednostek organizacyjnych podległych JST (np. kierownicy szkół, przedszkoli, ośrodków opieki społecznej, domów pomocy społecznej) – Rb-27S, Rb-27ZZ, Rb-28S, Rb-50,
- 3) kierownicy samorządowych zakładów budżetowych – Rb-30S,
- 4) kierownicy samorządowych jednostek budżetowych dysponujący wyodrębnionym rachunkiem, o którym mowa w art. 223 ust. 1 FinPubU – Rb-34S,

- 5) kierownicy jednostek budżetowych realizujący wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego – Rb-28NWS,
- 6) kierownicy jednostek obsługujących, odpowiednio do zakresu wykonywanych zadań wynikających z przepisów odrębnych – Rb-27S, Rb-27ZZ, Rb-28S, Rb-28NWS, Rb-30S, Rb-34S, Rb-50.

Podstawa prawna:

- art. 223 ust. 1 FinPubU,
- InformPodPublU,
- WykBudżPaństwR14.

Aleksandra Bieniaszewska, Barbara Wołczak

Rozdział IV. Podział sprawozdań

1. Rodzaje sprawozdań

Sprawozdania dzielą się na:

- 1) **jednostkowe** – sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych, kierowników jednostek obsługujących i naczelników urzędów skarbowych na podstawie ewidencji księgowej,
- 2) **łącznie** – w szczególności sprawozdań jednostkowych, sporządzane przez dysponentów środków budżetu państwa drugiego stopnia i dysponentów części budżetowych, którzy posiadają jednostki podległe, na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych i własnego sprawozdania jednostkowego,
- 3) **zbiorcze** – w szczególności sprawozdań jednostkowych, sporządzane przez przewodniczących zarządów JST na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych oraz sprawozdania jednostkowego JST, jako jednostki budżetowej i jako organu.

Sprawozdania: Rb-27S, Rb-27ZZ, Rb-28S, Rb-28NWS, Rb-NDS, Rb-PDP, Rb-30S, Rb-34S, Rb-50, Rb-ST, przekazywane są przez zarządy JST do właściwej RIO w formie dokumentu elektronicznego. Kierownicy jednostek organizacyjnych i jednostek obsługujących przekazują do zarządu JST sprawozdania budżetowe wynikające z SprBudżR w formie określonej przez zarząd JST.

2. Sprawozdania jednostkowe

2.1. Sprawozdawczość budżetowa

Jednostkowe sprawozdania budżetowe sporządza się w złotych i groszach, stosownie do zasad obowiązujących przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych. Również sprawozda-

nia łączne i zbiorcze sporządza się w złotych i groszach. Rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej przewiduje, że sprawozdania sporządzają i podpisują: główny księgowy (skarbnik), kierownik jednostki (przewodniczący zarządu JST, kierownik jednostki obsługującej), a w urzędach skarbowych: kierujący komórką właściwą do spraw rachunkowości i naczelnik urzędu skarbowego, biorąc odpowiedzialność za rzetelność, kompletność i zgodność z księgami rachunkowymi danych w nich zawartych. Sprawozdania powinny być prawidłowe pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Podpis głównych księgowych/skarbników potwierdza, że dane zawarte w sprawozdaniach są zgodne z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Stwierdzone w sprawozdaniach jednostkowych nieprawidłowości powinny być usunięte przed włączeniem zawartych w nich danych do sprawozdań zbiorczych. W razie potrzeby niezbędne jest również dokonanie zapisów korygujących w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego.

Regionalne Izby Obrachunkowe oraz inni odbiorcy sprawozdań sprawdzają otrzymane sprawozdania pod względem formalno-rachunkowym, jak również mają uprawnienia do kontroli merytorycznej prawidłowości złożonych sprawozdań. Oznacza to, że mogą żądać przedstawienia wskazanych ksiąg rachunkowych i dokumentów.

2.2. Korekty sprawozdań

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w złożonych sprawozdaniach JST zobowiązane są sporządzić ich korektę w następujących terminach:

- 1) miesięcznych Rb-27S i Rb-28S (za marzec, czerwiec, wrzesień),
- 2) kwartalnych Rb-NDS, Rb-30S, Rb-34S (za I, II, III kwartały), Rb-28NWS (za I kwartał), skorygowane dane przekazuje się do RIO w terminie do końca kwartału następującego po tym, którego dotyczy sprawozdanie zawierające nieprawidłowości.

Po upływie tego terminu korekty danych dotyczących poprzednich okresów sprawozdawczych uwzględnia się odpowiednio w sprawozdaniach sporządzanych za bieżący okres sprawozdawczy.

Korekty danych w sprawozdaniach kwartalnych (za IV kwartały) Rb-NDS, Rb-30S, Rb-34S oraz rocznych Rb-27S, Rb-28S, Rb-PDP i Rb-ST JST przekazują do RIO w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym.

Korekty rocznego sprawozdania Rb-PDP wraz z uzasadnieniem oraz rocznego sprawozdania Rb-27S, wyłącznie w zakresie danych objętych sprawozdaniem Rb-PDP, jednostki samorządu terytorialnego dokonują do 5 lat wstecz, licząc od końca roku budżetowego, poprzedzającego rok stwierdzenia nieprawidłowości.

Korekty danych w sprawozdaniu Rb-28NWS za II kwartały JST przekazują do RIO w terminie do 30 września roku budżetowego.

Jednostki samorządu terytorialnego są zobowiązane do sporządzania korekt ww. sprawozdań i przekazywania ich do RIO w ciągu 5 dni roboczych od dnia stwierdzenia nieprawidłowości, a w przypadku gdy wskazane powyżej terminy przekazania sprawozdań upływają wcześniej, korekty sporządza się w tych terminach. Natomiast korekty sprawoz-

dań, otrzymane od JST, RIO przekazują do MF w ciągu 5 dni roboczych od dnia otrzymania.

Sprawozdania Rb-27ZZ i Rb-50 za I, II i III kwartały mogą być korygowane w terminie do 3 dni po terminie przekazania sprawozdań odpowiednio przez jednostki bezpośrednio realizujące zadania, jednostki obsługujące lub zarządy JST. Po tym terminie korekty danych w ww. sprawozdaniach mogą być dokonywane po uzgodnieniu z jednostką otrzymującą sprawozdanie lub uwzględniane w sprawozdaniach sporządzonych za kolejny okres sprawozdawczy, z uwzględnieniem § 9 ust. 6 SprBudżR. Korekty danych w sprawozdaniach Rb-27ZZ i Rb-50 za IV kwartały jednostki bezpośrednio realizujące zadania i jednostki obsługujące mogą przekazywać w terminie do dnia 10 kwietnia, a zarządy JST w terminie do dnia 25 kwietnia roku następującego po roku budżetowym. Po dniu 25 kwietnia korekty danych tych sprawozdań mogą być dokonywane po uzgodnieniu z dysponentami środków budżetu państwa przekazującymi dotacje, z uwzględnieniem § 9 ust. 6 SprBudżR.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w złożonych sprawozdaniach miesięcznych Rb-27S i Rb-28S za styczeń, listopad i grudzień nie przekazuje się korekt tych sprawozdań do RIO i MF. Poprawne dane uwzględnia się odpowiednio w sprawozdaniach sporządzanych za bieżący okres sprawozdawczy.

Ważne

Korekt sprawozdań zbiorczych za styczeń, listopad i grudzień nie wysyła się do RIO i MF. Aplikacja BeSTi@ nie pozwala sporządzić w systemie korekt tych sprawozdań. Nie zwalnia to jednostki ze sporządzenia korekty sprawozdania w przypadku stwierdzenia rozbieżności między danymi wykazanymi w tych sprawozdaniach a danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, jednak ta korekta pozostaje w jednostce.

3. Sprawozdania zbiorcze

Sprawozdania zbiorcze w zakresie budżetów JST sporządzane są przez wójta, burmistrza, prezydenta, przewodniczących zarządów powiatu i województwa na podstawie sprawozdań jednostkowych podległych im jednostek oraz sprawozdania jednostkowego JST, jako jednostki budżetowej i jako organu, w szczególności tych sprawozdań.

Aby informacja o przebiegu realizacji dochodów i wydatków była kompletna, sprawozdania w tym zakresie sporządzane są w pełnej szczególności klasyfikacji budżetowej, o której mowa w KlasBudżR, tj. działu, rozdziału, paragrafu (grup paragrafów).

Podstawa prawna:

- SprBudżR.

Piotr Walczak

Rozdział V. Odpowiedzialność z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych za nieprzestrzeganie obowiązków w zakresie sprawozdawczości budżetowej

1. Wprowadzenie

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych jest szczególnym reżimem odpowiedzialności związanym z gospodarowaniem środkami publicznymi i mieniem publicznym. W założeniu ma ona chronić system finansów publicznych przed naruszeniem reguł zapewniających jego prawidłowe funkcjonowanie. Gospodarowanie środkami publicznymi i mieniem publicznym jest obwarowane wieloma rygorami prawnymi, które dotyczą w szczególności:

- 1) gromadzenia środków publicznych,
- 2) wydatkowania środków publicznych,
- 3) finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów JST,
- 4) zaciągania zobowiązań angażujących środki publiczne,
- 5) zarządzania środkami publicznymi,
- 6) zarządzania długiem publicznym,
- 7) rozliczeń z budżetem UE,
- 8) kontroli procesów związanych z gromadzeniem i rozdysponowywaniem środków publicznych oraz gospodarowaniem mieniem, w tym przez obowiązki sprawozdawcze.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl